

Lokala Säkerhetsnämnden

Nämnd	Lokala säkerhetsnämnden
Datum och tid	2022-09-22, kl. 17:00 (öppet möte för allmänheten från kl. 17:30)
Plats	Digitalt
Sekreterare	Kersti Ingemarsson
Ordförande	Margareta Widén Berggren (S)

Ärendelista

1. Val av justerare	2
2. Fastställande av föredragningslistan	2
3. Nytt dataskyddsbud för Östhammars kommun	2
4. Information om remiss rörande de lokala säkerhets-nämnderna/insynsnämnderna	3
5. Information från Forsmarks Kraftgrupp AB (FKA)	3
6. Information från Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB)	3
7. Information från Länsstyrelsen (LST)	3
8. Information från Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM)	3
9. Information från slutförvarsenheten	3

1. Val av justerare

2. Fastställande av föredragningslistan

3. Nytt dataskyddsombud för Östhammars kommun

Förslag till beslut

Lokala säkerhetsnämnden utser JP Infonet som nämndens dataskyddsombud. Nuvarande dataskyddsombudet Qnister AB entledigas från uppdraget.

Ärendebeskrivning

Förvaltningen har genomfört en upphandling av dataskyddsombud, för att möjliggöra en omfördelning av resurser (dnr KS-2022-304). Som nytt dataskyddsombud för Östhammars kommun föreslås JP Infonet. Företaget tillhandahåller produkter och tjänster kopplade till dataskyddsförordningen och vann upphandlingen.

Dataskyddsförordningen (GDPR) började gälla den 25 maj 2018. Enligt förordningen ska det finnas ett dataskyddsombud i en organisation av Östhammars kommuns storlek. Alla nämnder under kommunfullmäktige ska utse ett dataskyddsombud. Det är möjligt att utse ett gemensamt dataskyddsombud för samtliga nämnder. Dataskyddsombudet ska övervaka att organisationen följer dataskyddsförordningen, bland annat genom att samla in information om hur organisationen behandlar personuppgifter, kontrollera att bestämmelser och interna styrdokument följs samt informera och ge råd inom organisationen. Dataskyddsombudet är inte ansvarigt för att dataskyddsförordningen följs. Det åligger de personuppgiftsansvariga, det vill säga de olika nämnderna.

Avsnitt 4, artikel 37-39, i dataskyddsförordningen beskriver vilka som ska utnämna ett dataskyddsombud samt vilken ställning och vilka uppgifter ombudet ska ha.

Kommunfullmäktige har delegerat till kommunstyrelsen att utse dataskyddsombud för Östhammars kommun. Kommunstyrelsen och samtliga nämnder ska ha samma dataskyddsombud. Dataskyddsombudet ska anmälas till tillsynsmyndigheten.

Integritetsskyddsmyndigheten. Varje nämnd gör en egen anmälan på Integritetsskyddsmyndigheten hemsida.

Qnister AB har tidigare varit dataskyddsombud i Östhammars kommun. I och med att Lokala säkerhetsnämnden utser ett nytt dataskyddsombud entledigas Qnister AB från uppdraget som dataskyddsombud.

- 4. Information om remiss rörande de lokala säkerhetsnämnderna/insynsnämnderna**
- 5. Information från Forsmarks Kraftgrupp AB (FKA)**
- 6. Information från Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB)**
- 7. Information från Länsstyrelsen (LST)**
- 8. Information från Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM)**
- 9. Information från slutförvarsenheten**

Rapport

Översyn av lokala säkerhetsnämnder

2022:07

Författare: Anders Verneholt
Strålsäkerhetsmyndigheten

Rapportnummer: 2022:07

ISSN: 2000-0456

Tillgänglig på www.ssm.se



Strålsäkerhetsmyndigheten

Swedish Radiation Safety Authority

Regeringskansliet, Miljödepartementet



Rapport

Datum: 2022-05-23

Er referens: M2021/02003, M2021/02010,
M2021/02321 m.fl.

Diariernr: SSM2022-433

Dokumentnr: SSM2022-433-1

Handläggare: Anders Verneholt

Telefon: 08-799 43 99

Översyn av lokala säkerhetsnämnder



Strål
säkerhets
myndigheten

Swedish Radiation Safety Authority

Författare: Anders Verneholt
Strålsäkerhetsmyndigheten

2022:07

Översyn av lokala säkerhetsnämnder



Innehåll

1. Sammanfattning.....	3
2. Inledning.....	4
3. Bakgrund.....	5
4. Genomförande	6
5. Nämndernas uppdrag och styrning	7
6. De lokala säkerhetsnämnderna	8
7. Omvärldsförändringar.....	11
8. Nya beredskapszoner	12
9. Analys.....	14
10. Överväganden och förslag	19
11. Konsekvenser av förslagen	21
12. Författningsförslag.....	23



1. Sammanfattning

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2022 avseende Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) ska myndigheten se över syftet och uppdraget för de lokala säkerhetsnämnderna samt föreslå författningsändringar som behövs, exempelvis i förordningen (2007:1054) med instruktion för lokala säkerhetsnämnder vid kärntekniska anläggningar. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 31 maj 2022.

Genom bestämmelserna om offentlig insyn i 19–21 §§ i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet införlivas krav som återfinns i såväl EU-direktiv som internationella konventioner. Lokala säkerhetsnämnderna infördes genom lagen (1980:1123) om offentlig insyn i säkerhetsarbetet vid kärnkraftverken, som trädde i kraft den 1 februari 1981. Nämndernas uppdrag, som efter en tid utvidgades till att omfatta kärntekniska anläggningar, regleras närmare i förordningen (2007:1054) med instruktion för lokala säkerhetsnämnder vid kärntekniska anläggningar.

De lokala säkerhetsnämnderna är statliga nämndmyndigheter och i dag finns det fem nämnder inrättade vid Barsebäck, Ringhals, Oskarshamn, Studsvik och Forsmark.

Nämnderna består av högst 13 ledamöter och en sekreterare. Ordförande och övriga ledamöter utses av regeringen. Av ledamöterna utses högst tio efter förslag av den kommun där den kärntekniska anläggningen är belägen och högst tre efter förslag av andra kommuner som i förekommande fall till någon del omfattas av den inre beredskapszon som bestämts för anläggningen.

De lokala säkerhetsnämndernas verksamhet finansieras över SSM:s ramanslag. Medlen ska betalas kvartalsvis i förskott efter rekvisition och får uppgå till högst 400 000 kronor per nämnd. Senast den 1 mars varje år ska den lokala säkerhetsnämnden lämna en berättelse om verksamheten under det senaste budgetåret till regeringen. Nämndernas ekonomiska redovisning granskas av ansvarig kommuns auktoriserade revisorer. Nämnderna anlitar, även i övrigt, ansvarig kommun för sekretariat, arkiv och bokföring.

Tillståndshavarna för de kärntekniska anläggningarna har enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet en skyldighet att ge den lokala säkerhetsnämnden insyn i säkerhets- och strålskyddsarbetet vid anläggningarna. SSM medverkar i nämndernas möten när myndigheten blir kallad och informerar då om de ärenden som rör strålsäkerheten vid berörda anläggningar. Länsstyrelserna har det geografiska områdesansvaret för krisberedskapen i respektive län. Länsstyrelserna i Kalmar, Halland och Uppsala län medverkar regelbundet i de lokala säkerhetsnämndernas möten.

Flera omvärldsförändringar har skett sedan de lokala säkerhetsnämnderna infördes i början av 1980-talet. Utöver reaktorerna i Barsebäck och Ågesta, som tidigare ställts av, har sedan 2015 ytterligare fyra reaktorer i Oskarshamn och Ringhals tagits ur drift och permanent ställts av. Forskningsreaktorn i Studsvik är i slutskedet av sin avveckling. I augusti 2021 beslutade regeringen att tillåta en kapacitetsökning i Clab och i januari 2022 beslutade regeringen att bevilja SKB tillstånd enligt kärntekniklagen att uppföra, inneha och driva en anläggning för slutförvar av använt kärnbränsle. Från och med den 1 juli 2022 gäller nya beredskaps- och planeringszoner vid de kärntekniska anläggningarna.

Överväganden och förslag

Insyn i och möjlighet att informera kommunens medborgare om frågor som rör planeringen av beredskapen mot olyckor, särskilt kärnkraftsolyckor, bör vara nämndens primära uppgift och därmed styrande för inrättandet av en lokal säkerhetsnämnd. Mot



denna bakgrund är indelningen i beredskapskategorier och kraven på beredskapszoner en lämplig grund för att inrätta, upprätthålla eller avsluta lokala säkerhetsnämnder.

Anläggningar i beredskapskategori I och som därmed aktualiserar ett behov av lokal säkerhetsnämnd omfattar reaktorer i drift i Oskarshamn (O3), Forsmark (F1, F2, F3) och Ringhals (R3, R4). De kärntekniska anläggningarna Clab och SFR samt det planerade slutförvaret i Forsmark bör av andra skäl ingå i berörda nämnders verksamhet. Nämnderna i Barsebäck och Studsvik bör avslutas och några ytterligare nämnder behöver inte inrättas. Flera av de kommuner som har en kärnteknisk anläggning eller en anläggning med joniserande strålning med beredskapszon bör inrätta något som motsvarar den informationsgrupp som finns inom Västerås stad för Bränslefabriken.

SSM anser att det befintliga upplägget med att representationen i nämnderna utgörs av lokalt förtroendevalda även bör gälla framöver.

SSM:s engagemang vid de lokala säkerhetsnämndernas möte är viktigt och genom tillsynsmyndighetens deltagande på nämndernas möten säkerställs att en oberoende part med insyn i verksamheten på ett sakligt sätt kan värdera och komplettera tillståndshavarens information till nämnden. Länsstyrelsernas engagemang och deltagande i nämndernas möten är fortsatt viktigt att upprätthålla mot bakgrund av länsstyrelsernas samordnande beredskapsansvar.

Olika lokala ideella organisationer kan bjudas in att delta vid öppna möten med nämnderna. SSM menar att nämnderna även bör bjuda in representanter från t.ex. berörda räddningstjänster och regioner till mötena.

Nämndernas benämning är enligt myndigheten missledande och lokal insynsnämnd anses vara en mer rättvisande benämning. SSM ser inte att undantagen från myndighetsförordningen (2007:515) behöver ändras eller att nämnderna bör ingå i den statliga redovisningsorganisationen. Det finns dock anledning att göra vissa justeringar i förordningen (2007:1054) med instruktion för lokala säkerhetsnämnder vid kärntekniska anläggningar och även förtydliga villkoren kring nämndernas anslag. Till exempel föreslår SSM att antalet ledamöter bör vara maximalt nio och att ersättare inte utses. Vidare föreslår SSM att det införs en annan ordning vad det gäller rekvisering och uppföljning av nämndernas anslag samt att de balanserade belopp som finns upparbetade vid nämnderna återbetalas.

En förändring av vilka lokala säkerhetsnämnder som ska finnas medför att finansieringen behöver ses över för att säkerställa att respektive kärnteknisk tillståndshavare belastas med rätt tillsynsavgift enligt förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten. Förslagen ovan kräver även att lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet och förordning (2007:1054) med instruktion för lokala säkerhetsnämnder vid kärntekniska anläggningar behöver ändras.

2. Inledning

Enligt regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende SSM ska myndigheten se över syftet och uppdraget för de lokala säkerhetsnämnderna samt föreslå författningsändringar som behövs, exempelvis i förordningen (2007:1054) med instruktion för lokala säkerhetsnämnder vid kärntekniska anläggningar.

Översynen ska behandla

1. vad som bör vara grunden för att en lokal säkerhetsnämnd ska finnas vid en kärnteknisk anläggning,
2. vad de nya beredskapszonerna som införs den 1 juli 2022 innebär för nämndernas arbete och sammansättning samt ledamöternas fördelning mellan berörda kommuner,
3. om det finns anledning att införa lokala säkerhetsnämnder vid andra anläggningar än de nu föreskrivna eller att lägga ned någon av de befintliga,
4. behov av förändringar i nämndernas organisation, exempelvis av antalet ledamöter, om antalet bör fortsätta vara flexibelt, hur ordförande och ledamöter utses samt värdskapet för nämnderna,
5. nämndernas finansiella förutsättningar och behov, och
6. hur redovisning och uppföljning av nämndernas verksamhet kan stärkas.

Översynen ska utgå från de krav som följer av lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, myndighetsförordningen (2007:515), lagen (2003:778) om skydd mot olyckor med tillhörande förordning, annan relevant nationell lagstiftning och gemenskapsslagstiftningen. I översynen ska Strålsäkerhetsmyndigheten ha dialog med berörda myndigheter, kommuner, företag och organisationer.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 31 maj 2022.

3. Bakgrund

De lokala säkerhetsnämnderna infördes genom lagen (1980:1123) om offentlig insyn i säkerhetsarbetet vid kärnkraftverken, som trädde i kraft den 1 februari 1981. Nämndernas uppdrag reglerades närmare i förordningen (1981:10) med instruktion för de lokala säkerhetsnämnderna vid kärnkraftverken. Lagen upphävdes när lagen (1984:03) om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen) trädde i kraft den 1 februari 1984 och bestämmelser om offentlig insyn infördes i den lagen. Nämnderna fick då vidgade uppgifter. Bland annat skulle de kunna inrättas även vid andra kärntekniska anläggningar än kärnkraftverk.

I förarbetena till kärntekniklagen¹ behandlas de lokala säkerhetsnämndernas uppgifter tämligen ingående. Nämndernas uppgifter är, enligt förarbetena, att skaffa sig insyn i säkerhets- och strålskyddsfrågor samt att informera allmänheten om detta. Nämndernas insyn och informationsskyldighet ska omfatta *”över huvud taget allt förekommande säkerhets- och strålskyddsarbete vid en anläggning. Häri ingår säkerhets- och strålskyddsfrågor vid bl.a. transporter av kärnavfall till och från den aktuella anläggningen. Till säkerhetsfrågorna hör också frågor om skydd av en anläggning eller transport (fysiskt skydd), dock i den mån insyns- och informationsskyldigheten är förenlig med kraven på sekretess”*. De lokala säkerhetsnämnderna har även rätt att få insyn i och möjlighet att informera om frågor avseende planeringen av beredskapen mot kärnkraftsolyckor. Det framgår uttryckligen i förarbetena att de lokala säkerhetsnämnderna inte har någon uppgift att exempelvis ställa krav på eller föreskriva säkerhetshöjande eller andra åtgärder för de kärntekniska anläggningarna. *”Dessa frågor ankommer uteslutande på tillsynsmyndigheterna att pröva och avgöra”*.

I februari 2011 överlämnades slutbetänkandet *STRÅLSÄKERHET – gällande rätt i ny form* (SOU 2011:18) till Miljödepartementet. Utredningen skulle enligt direktivet utreda förutsättningarna för en samordnad reglering av verksamheter på kärnteknikens och strålskyddets område. Utredningen hanterade även frågan om offentlig insyn på

¹ Se prop. 183/84:60, s. 55 ff

strålsäkerhetsområdet, i form av de lokala säkerhetsnämnderna. Utredningen ansåg att de lokala statliga säkerhetsnämnder borde finnas kvar vid anläggningar som hanterar kärnämne och där det kan finnas en risk att verksamheten genom utsläpp kan medföra olägenheter för människors hälsa och miljön. Däremot ansåg utredningen att den lokala säkerhetsnämnden vid Barsebäcks kärnkraftverk på sikt kunde avvecklas. Utredningen föreslog också att nämnderna borde byta namn och benämnas *lokala insynsnämnder* för att bättre avspegla nämndernas verksamhet. Vidare ansåg utredningen att nämndernas geografiska upptagningsområde borde breddas då strålsäkerhets- och beredskapsinformation är inte enbart en angelägenhet för boende i den kommun inom vars kommungräns den aktuella anläggningen är belägen, utan även omkringliggande kommuner berörs av dessa frågor. Ytterligare förslag var att nämnderna borde öppnas upp för andra aktörer än politiska företrädare och att SSM borde få en tydligare och starkare roll i nämnderna.

Utredningen remitterades av Miljödepartementet under 2011 och bl.a. SSM, kärnkraftskommunerna och de lokala säkerhetsnämnderna inkom in remissvar.

4. Genomförande

För att sprida information om uppdraget bland externa intressenter skickade SSM ut ett informationsbrev den 14 mars. I brevet redogjordes för uppdragets planerade genomförande och hänvisningar gjordes även till *STRÅLSÄKERHET – gällande rätt i ny form* (SOU 2011:18) och de nya beredskaps- och planeringszonerna som gäller från och med 1 juli 2022.

Myndigheten genomförde under perioden den 20 april till den 29 april 2022 digitala möten med samtliga nämndordföranden. Under dessa möten diskuterades förslagen i strålsäkerhetsutredningen från 2011, övergripande vad som hänt nationellt inom det kärntekniska området, vad som bör utgöra grunden för att en lokal säkerhetsnämnd ska inrättas, eventuella behov av förändringar i nämnderna med anledning av de nya beredskapszonerna, eventuella generella behov av förändringar i nämndernas arbetssätt, organisation samt styrning och uppföljning.

SSM deltog vid styrelsemöte med Kärnkraftskommunernas samarbetsorgan (KSO) den 6 maj 2022 och gav då information om uppdragets status. Myndigheten har även vid ett flertal tillfällen haft kontakt med samordnare Ted Lindquist vid KSO för att få del av underlag och annan information.

SSM har bl.a. begärt ut nämndernas och berörda kommuners remissvar på betänkandet SOU2011:18 från Miljödepartementet.

Myndigheten har från berörda kommuner (Östhammar, Nyköping, Oskarshamn, Varberg, Kävlinge) efterfrågat en ekonomisk redovisning för de senaste fem åren (2016-2021). Av den ekonomiska redovisning skulle det även framgå hur kommunerna hanterar eventuella under- eller överskott i nämnderna över tid.

Den 11 maj 2022 publicerade SSM en informationsfilm om uppdraget på sin webbplats och på Youtube. En öppen inbjudan om att ta del av filmen och att skicka in frågor eller synpunkter inför publiceringen skickades ut ca två veckor innan via myndighetens digitala kanaler. Filmen fanns tillgänglig under 14 dagar.

Myndigheten har även haft kontakt med tjänstemän vid Västerås stad om bakgrunden till etableringen av den informationsgrupp som finns sedan en längre tid och om hur informationsgruppen arbetar i dag.

Under uppdragets genomförande har ansvariga för uppdraget inom SSM haft två avstämningsmöten med tjänstemän på Miljödepartementet.

5. Nämndernas uppdrag och styrning

De lokala säkerhetsnämnderna är statliga nämndmyndigheter. Nämndernas uppdrag framgår av förordning (2007:1054) med instruktion för lokala säkerhetsnämnder vid kärntekniska anläggningar. Av förordningen framgår att nämnderna ska utöva en sådan insyn som avses i 19-21 §§ lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.

Den lokala säkerhetsnämnden ska särskilt

1. följa det kärntekniska säkerhets- och strålskyddsarbetet, i synnerhet vid den anläggning som nämnden är utsedd för,
2. inhämta information om det kärntekniska säkerhets- och strålskyddsarbete som har utförts eller planeras vid anläggningen,
3. inhämta information om planeringen av beredskapen mot kärnenergiolyckor vid anläggningen,
4. ställa samman material för information om säkerhets- och strålskyddsarbetet och beredskapsplaneringen, och
5. svara för information till allmänheten, myndigheter och institutioner på det lokala planet om säkerhets- och strålskyddsfrågor samt frågor om planeringen av beredskapen mot kärnenergiolyckor.

Den lokala säkerhetsnämnden får i mån av tillgång på medel låta utföra sådana utredningar som behövs för att nämnden ska kunna bedöma betydelsen av vidtagna eller planerade kärntekniska säkerhets- eller strålskyddsåtgärder vid den kärntekniska anläggningen.

Nämnderna består av högst 13 ledamöter och en sekreterare. Ordförande och övriga ledamöter utses av regeringen för en tid av högst fyra år. Av ledamöterna utses högst tio efter förslag av den kommun där den kärntekniska anläggningen är belägen och högst tre efter förslag av andra kommuner som i förekommande fall till någon del omfattas av den inre beredskapszon som bestämts för anläggningen. Ledamöterna bör vara bosatta i den kommun som föreslagit dem. För ordföranden och varje annan ledamot utses på samma sätt en ersättare.

Senast den 1 mars varje år ska den lokala säkerhetsnämnden lämna en berättelse om verksamheten under det senaste budgetåret till regeringen.

Enligt 11 § i förordning (2007:1054) med instruktion för lokala säkerhetsnämnder vid kärntekniska anläggningar framgår att nämnderna har vissa undantag från myndighetsförordningen (2007:515) och enligt Ekonomistyrningsverkets myndighetsregister² ingår inte de lokala säkerhetsnämnderna i den statliga redovisningsorganisationen.

De lokala säkerhetsnämndernas verksamhet finansieras över SSM:s ramanslag 3:1, anslagsposten 3 Kärnteknisk verksamhet. Enligt regleringsbrev ska medel för de lokala säkerhetsnämnderna vid Barsebäcks, Forsmarks, Oskarshamns och Ringhals kärnkraftverk samt vid Studsviks kärntekniska anläggningar utbetalas från anslagsposten. Medlen ska betalas kvartalsvis i förskott efter rekvisition och får uppgå till högst 400 000 kronor per nämnd.

² [Myndigheter i den statliga redovisningsorganisationen - Ekonomistyrningsverket \(esv.se\)](https://esv.se/Myndigheter-i-den-statliga-redovisningsorganisationen)

Tillståndshavarnas skyldigheter

För att de lokala säkerhetsnämnderna ska kunna inhämta information och ställa samman materialet för information till allmänheten krävs att tillståndshavarna för den kärntekniska anläggningen lämnar en så fullständig redovisning som möjligt. Tillståndshavarna har därför enligt kärntekniklagen en skyldighet att ge den lokala säkerhetsnämnden insyn i säkerhets- och strålskyddsarbetet vid anläggningen. Tillståndshavaren ska på begäran av nämnden lämna upplysningar och låta nämnden ta del av tillgängliga handlingar i detta syfte. Tillståndshavaren är likaså skyldig att ge nämnden tillträde till och förevisa anläggningar eller platser, om det behövs och tillträdet är förenligt med gällande säkerhetsföreskrifter.

SSM:s roll

Representanter för myndigheten medverkar i nämndernas möten när myndigheten blir kallad. Myndigheten informerar då om de ärenden som rör strålsäkerheten vid berörda anläggningar, särskilt resultat från tillsynen genom den samlade strålsäkerhetsvärderingen av en tillståndshavares verksamhet och anläggningar. Information ges också om större tillsynsärenden vid t.ex. säkerhetshändelser eller som relaterar till avfallshantering och utsläpp. SSM har också återkommande informerat om de större tillståndsprövningar som pågår, främst avseende inkapslingsanläggning och slutförvar för använt kärnbränsle samt utbyggnaden av slutförvaret för låg- och medelaktivt avfall (SFR) för att ta emot rivningsavfall från reaktorer. SSM har under senare tid i ökad omfattning också informerat om myndighetens tillsyn av avvecklingen av reaktorer.

Länsstyrelsernas roll

Länsstyrelserna har det geografiska områdesansvaret för krisberedskapen i respektive län och ska enligt förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap vara en sammanhållande länk mellan lokala och nationella aktörer vid en krissituation. Länsstyrelserna i Kalmar, Halland och Uppsala län medverkar regelbundet i de lokala säkerhetsnämndernas möten.

6. De lokala säkerhetsnämnderna

Nedan redovisas de fem lokala säkerhetsnämnderna som finns inrättade i dag. Kortfattat beskrivs nämndens organisation och berörda tillståndshavare. Dessutom redovisas en översiktlig genomgång av nämndernas verksamhetsberättelser för åren 2017-2021 samt en beskrivning av informationsgruppen som finns vid Bränslefabriken i Västerås.

Lokala säkerhetsnämnden vid Barsebäcks kärnkraftverk

Nämnden består av sju ledamöter och ersättare. Samtliga är politiker i Kävlinge kommun.

Berörda företag med kärntekniska anläggningar är Barsebäck Kraft AB (BKAB). BKAB deltar regelbundet med information på nämndens möten.

Barsebäcks kärnkraftverk är ett permanent nedlagt kärnkraftverk. De två reaktorerna togs ur drift 1999 respektive 2005. Kraftverket började rivas 2016 och ska enligt plan vara jämnat med marken omkring 2030.

Lokala säkerhetsnämnden vid Ringhals kärnkraftverk

Nämndens ledamöter representerar de tre kommunerna i Ringhals närområde, dvs. Varberg, Kungsbacka och Mark. Regeringen utser representanter för kommunerna inom



Ringhals inre beredskapszon, dvs. från Varberg och Kungsbacka. Därutöver har nämnden rätt att adjungera ledamot från Marks kommun. Nämnden består totalt av elva ledamöter, varav sju ledamöter från Varberg, tre från Kungsbacka och en från Mark samt ersättare till dessa.

Berörda företag med kärntekniska anläggningar är Ringhals AB (RAB) avseende Ringhals kärnkraftverk, varav två reaktorer är i drift och två är permanent avställda. Företaget deltar regelbundet med information på nämndens möten.

Lokala säkerhetsnämnden vid Oskarshamns kärnkraftverk

Nämndens sju ledamöter och ersättare representeras av kommunpolitiker i Oskarshamns kommun.

Berörda företag med kärntekniska anläggningar är Oskarshamn kraftgrupp AB (OKG) avseende Oskarshamn kärnkraftverk och Svensk kärnbränslehantering AB (SKB) avseende det centrala mellanlagret för använt kärnbränsle (Clab) samt planerad anläggning för inkapsling av använt kärnbränsle. OKG deltar regelbundet med information på nämndens möten liksom när så är aktuellt även SKB.

Lokala säkerhetsnämnden vid Forsmark

Ledamöterna utses av regeringen efter förslag från kommunstyrelsen i Östhammars och Tierps kommuner. Samtliga 13 ledamöter och deras ersättare är kommunpolitiker från de två kommunerna.

Berörda företag med kärntekniska anläggningar i Forsmark är Forsmarks kraftgrupp AB (FKA) avseende Forsmarksreaktorerna och Svensk kärnbränslehantering AB (SKB) avseende SFR samt planerad anläggning för slutförvar av använt kärnbränsle. Båda företagen deltar regelbundet med information på nämndens möten.

Lokala säkerhetsnämnden vid Studsvik

Nämndens ledamöter representeras av sju ledamöter med ersättare från Nyköpings kommun.

Berörda företag med kärntekniska anläggningar vid Studsvik är Studsvik Nuclear AB, AB SVAFO och Cyclife AB, med anläggningar för materialprovning, forskning och avfallshantering m.m. Vid nämndens sammanträden deltar regelbundet representanter från företagen.

Nämndernas verksamhetsberättelser 2017 - 2021

En genomgång av de lokala säkerhetsnämndernas verksamhetsberättelser för åren 2017 till 2021 ger vid handen att nämnderna normalt genomför fyra protokollförda möten per år. Under pandemiåren 2020 och 2021 har möten fått ställas in eller genomföras som videomöten. Protokoll och annat material från nämndernas möten finns på den ansvariga kommunens webbplats.

Vid varje sammanträde lämnar företrädare för de kärntekniska anläggningarna aktuell information om verksamheten, säkerhetsarbetet och annan närliggande information som kan vara av värde för nämnden. SSM deltar regelbundet med informationsföredragningar, i vissa fall har myndigheten inte kunnat delta men lämnat underlag inför mötet. Även länsstyrelsen deltar regelbundet i nämndernas möten.

Vissa nämndmöten hålls öppna för allmänheten. Flera nämnder genomför också informationsmöten för allmänheten i vilket även företrädare för anläggningen och länsstyrelsen deltar. Information ges också på kommunernas webbsidor.

Nämnderna genomför studiebesök på de berörda anläggningarna och på andra kärntekniska anläggningar. Vissa studiebesök samordnas med andra lokala säkerhetsnämnder. Även internationella studiebesök genomförs, t.ex. vid planerade slutförvarsanläggningar i Finland (2018) och gemensamt mellan flera nämnder vid anläggningar som förbereds för avveckling i Tyskland (2017).

Nämnderna deltar med representanter i kärnkraftskommunernas samarbetsorgan KSO:s möten samt även i möten för erfarenhets- och kunskapsutbyte i det europeiska nätverket för kärnkraftskommuner GMF (Group of Municipalities with nuclear Facilities). Under perioden har nämndledamöter deltagit vid GMF:s årsmöten (fysiskt och digitalt) samt även t.ex. vid ett dialogmöte mellan kärnkraftskommuner i England.

Utbildningsprogram genomförs för nämndernas ledamöter i grundläggande frågor på kärnteknik- och strålskyddsområdet, inom ramen för samarbetsorganet KSO.

I övrigt redovisar flera nämnder att remissyttranden lämnats till myndigheter och regeringen i ett antal frågor som berör den kärntekniska verksamheten i kommunerna.

De lokala säkerhetsnämndernas direkta kostnader utgörs främst av arvoden samt utgifter i samband med studieresor och informationsverksamhet. Flera nämnder anger att nämndens ekonomiska redovisning årligen granskas av ansvarig kommuns auktoriserade revisorer. Kommunen anlitas även i övrigt för sekretariat, arkiv och bokföring m.m.

Informationsgrupp för Bränslefabriken i Västerås

I slutet av 1980-talet, efter olyckan i Tjernobyl, bildades efter beslut i kommunfullmäktige en informationsgrupp som en koppling mellan nuvarande Westinghouse och Västerås stad. Uppdraget att ingå i gruppen gick till miljönämndens ordinarie ledamöter. Informationsgruppen har sedan dess träffats en gång per år. Syftet med informationsgruppen är att ge nämndledamöterna och därmed allmänheten insyn i Westinghouse verksamhet. Förutom representanter för Västerås stad och företaget deltar också SSM och Länsstyrelsen i Västmanland vid mötena. På dagordningen finns stående punkter där Westinghouse berättar om säkerhets- och strålskyddsarbetet vid anläggningen samt information om deras beredskap.

SSM och länsstyrelsen berättar om de tillsynsinsatser som har genomförts under året samt om eventuella avvikelser och hur de har hanterats. Westinghouse har som rutin att, förutom tillsynsmyndigheterna, även meddela miljö- och konsumentnämnden om det skulle inträffa någon händelse som kan ha betydelse för allmänheten.

SSM uppfattar att Västerås stad bedömer att nuvarande ordning med en etablerad informationsgrupp är fullt tillräcklig för att säkra allmänhetens tillgång till information om det kärntekniska säkerhets- och strålskyddsarbetet vid anläggningen.

Redovisningen ovan utgår ifrån en skrivelse som Västerås lämnade in till SSM under 2019 i samband med redovisning av ett annat regeringsuppdrag³. SSM har under 2022 haft kontakt med ansvarig tjänsteman inom Västerås stad i frågan.

³ Slutrapport avseende förslag på ändringar i Strålskyddslagen, Diariennr SSM2018-2482.

7. Omvärldsförändringar

Förändringar i den kärntekniska verksamheten

Flera omvärldsförändringar har skett sedan de lokala säkerhetsnämnderna infördes i början av 1980-talet. Utöver reaktorerna i Barsebäck och Ågesta, som tidigare ställts av, har sedan 2015 ytterligare två reaktorer i Oskarshamn och två reaktorer i Ringhals tagits ur drift och permanent ställts av. Inget bestrålat bränsle finns kvar i anläggningarna och mer omfattande avvecklingsåtgärder har påbörjats. Forskningsreaktorn R2 i Studsvik är i slutskedet av sin avveckling.

Slutförvar och omhändertagande av kärnavfall, och radioaktivt avfall från icke-kärntekniska anläggningar har varit och kommer att fortsätta vara aktuella frågor under en lång tid framåt. I augusti 2021 beslutade regeringen att tillåta en kapacitetsökning i Clab och i januari 2022 beslutade regeringen att bevilja SKB tillstånd enligt kärntekniklagen att uppföra, inneha och driva en anläggning för slutförvar av använt kärnbränsle.

Från och med den 1 juli 2022 gäller nya beredskaps- och planeringszoner vid de kärntekniska anläggningarna. Se mer under kapitel 8.

Den pågående klimat- och miljöutvecklingen, tillsammans med det spända geopolitiska läget, driver frågan om energiomställning. Många länder ser sig om efter andra sätt att trygga energiförsörjningen än genom fossila bränslen. Diskussionen om nya modeller av kärnkraftverk pågår intensivt och stort intresse finns för det som kallas små modulära reaktorer (SMR). Samtidigt som det sker en förändring i val av bränslen, från fossila till förnybara, ökar elektrifieringen vilket medför ytterligare krav på en ökad och hållbar energiproduktion. Enligt SSM finns det i dag ett ökat intresse för ny kärnkraft, oberoende av om det rör nybyggnation av SMR eller mer konventionella reaktortyper eller långtids-drift av den befintliga reaktorparken.

EU- och internationella krav

Genom bestämmelserna om offentlig insyn i 19–21 §§ i kärntekniklagen införlivas krav som återfinns i såväl EU-direktiv som internationella konventioner. Krav på allmänhetens insyn i kärntekniska verksamheter finns i direktiv 2009/71/Euratom, med ändring genom direktiv 2014/87/Euratom, om upprättande av ett gemenskapsramverk för säkerhet vid kärntekniska anläggningar (kärnsäkerhetsdirektivet) samt i direktiv 2011/70/Euratom om inrättande av ett gemenskapsramverk för ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall (kärnavfallsdirektivet).

Av det ändrade kärnsäkerhetsdirektivet har kravet på medlemsstaterna att säkerställa att information när det gäller kärnsäkerheten görs tillgänglig för arbetstagare och allmänhet utvecklats, vilket framgår under direktivets artikel 8 om öppenhet och insyn, pkt. 1-2:

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att nödvändig information om kärnsäkerheten vid en kärnteknisk anläggning och om tillsynen av denna görs tillgänglig för arbetstagare och allmänhet, med särskild hänsyn till lokala myndigheter, befolkning och berörda personer i närheten av en kärnteknisk anläggning. Denna skyldighet inbegriper säkerställande av att den behöriga tillsynsmyndigheten och tillståndshavarna, inom sina respektive ansvarsområden, inom ramen för sin kommunikationspolicy tillhandahåller
 - a) information om normala driftsförhållanden vid kärntekniska anläggningar till arbetstagare och allmänhet, samt

- b) snabb information vid incidenter och olyckor till arbetstagare och allmänhet och till behöriga tillsynsmyndigheter i andra medlemsstater i närheten av den kärntekniska anläggningen.
2. Informationen ska göras tillgänglig för allmänheten i enlighet med relevant lagstiftning och internationella instrument, förutsatt att detta inte äventyrar andra överordnade intressen, såsom säkerhetsskydd, i enlighet med nationell lagstiftning eller internationella instrument.

Kärnavfallsdirektivet 2011/70/Euratom handlar om att säkerställa en ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall. Syftet är att undvika att lägga orimliga bördor på framtida generationer. Enligt direktivet ska medlemsstaterna sörja för lämpliga nationella arrangemang för en hög säkerhetsnivå vid hanteringen av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall i syfte att skydda arbetstagarna och allmänheten mot de faror som uppstår till följd av joniserande strålning. Medlemsstaterna ska också garantera att allmänheten får nödvändig information och kan delta när beslut fattas om hanteringen av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall, samtidigt som vederbörlig hänsyn tas till säkerhetsfrågor och frågor som rör skydd av information. De närmare bestämmelserna om insyn framgår av direktivets artikel 10.

Även internationella konventioner innehåller krav på allmänhetens insyn i kärntekniska verksamheter. Genom kärnavfallskonventionen (Joint Convention on the Safety of Spent Fuel Management and on the Safety of Radioactive Waste Management) erkänner medlemsstaterna vikten av att hålla allmänheten informerad i frågor som rör säkerheten vid hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall. Av konventionens artikel 6 och 13 framgår specifikt att medlemsländerna vid lokalisering av anläggningar för hantering och slutförvar av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall ska vidta lämpliga åtgärder för information till allmänheten.

Den kommunala nivåns möjlighet till insyn och deltagande i de kärntekniska anläggningarnas säkerhetsarbete genom den lokala säkerhetsnämnden bidrar även till att uppfylla den s.k. Århuskonventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor.

8. Nya beredskapszoner

SSM redovisade 2017, i samverkan med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap SB, Länsstyrelserna i Uppsala, Kalmar, Hallands, Södermanlands, Västmanlands och Skånes län samt Lunds kommun och Räddningstjänsten Syd, ett uppdrag till regeringen där myndigheten föreslog nya beredskapszonerna för verksamheter med joniserande strålning⁴. Regeringen beslutade i maj 2020 om en ny förordning (2003:789) om skydd mot olyckor i enlighet med myndighetens förslag. Regeringens beslut om nya beredskaps- och planeringszoner ska vara implementerade i beredskapsplaneringen senast den 1 juli 2022.

Beredskapskategorier som grund

IAEA:s krav inom beredskapsområdet utgår från vilka konsekvenser en verksamhet eller aktivitet kan ge upphov till vid en radiologisk nödsituation. Kraven på beredskap är mer omfattande ju högre risk en viss verksamhet eller aktivitet förknippas med. Händelser i en verksamhet eller aktivitet som kan leda till radiologiska nödsituationer ska identifieras och analyseras samt klassificeras i en beredskapskategori beroende på bedömda konsekvenser.

⁴ SSM2015-4786, Regeringsbeslut - Uppdrag om översyn av beredskapszoner

Kärnteknisk verksamhet och kärntekniska anläggningar definieras i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet. Enligt SSM:s föreskrifter om beredskap vid kärntekniska anläggningar kategoriseras anläggningar som beredskapskategori I, II och III utifrån de olika krav på beredskap som ställs.

SSM har klassificerat kärnkraftverk i drift, dvs. Ringhals, Forsmark och Oskarshamn, i beredskapskategori I. Westinghouse kärnbränslefabrik i Västerås och det centrala mellanlagret för använt kärnbränsle, Clab, i Oskarshamn är placerade i beredskapskategori II.

SSM har i samband med översynen av beredskapszoner sett över kategoriseringen för de kärntekniska anläggningarna på Studsviksområdet och beslutat att ingen av dessa ska tillhöra beredskapskategori II enligt myndighetens föreskrifter. För samtliga de kärntekniska anläggningarna i Studsvik, Barsebäck och övriga avställda reaktorer utan kvarvarande bestrålat bränsle samt SFR i Forsmark gäller att dessa antingen är placerade i kategori III eller inte alls, dvs. utgör ingen eller liten risk för påverkan på omgivningen och att det därmed inte finns ett behov av att upprätthålla eller inrätta beredskapszoner.

SSM har klassificerat den icke-kärntekniska anläggningen European Spallation Source ERIC (ESS) i Lund i beredskapskategori II.

Kärnkraftverken i Forsmark, Oskarshamn och Ringhals

Kring kärnkraftverken i Forsmark, Oskarshamn och Ringhals har införts en inre beredskapszon med en ungefärlig utsträckning på fem kilometer och en yttre beredskapszon med en ungefärlig utsträckning på 25 kilometer. I beredskapszonerna ska det finnas en planering för utrymning, inomhusvistelse och intag av jodtabletter. Information och jodtabletter ska delas ut i förväg och varning till allmänheten ska förberedas. Planen för utrymning av allmänheten i beredskapszonerna ska möjliggöra att utrymning av den inre beredskapszonen kan prioriteras framför utrymning av den yttre. Kring kärnkraftverken införs även en planeringszon med en ungefärlig utsträckning på 100 kilometer. I planeringszonen ska det finnas en planering för utrymning som bygger på underlag från strålningsmätning av markbeläggningen, en planering för inomhusvistelse och en planering för begränsad extrautdelning av jodtabletter.

Kärnbränslefabriken i Västerås

Nuvarande beredskapszon som sträcker sig cirka 700 meter från kärnbränslefabriken i Västerås blir kvar med mindre justeringar. Inom beredskapszonen ska varning förberedas och det ska finnas en planering för inomhusvistelse. Länsstyrelsen i Västmanlands län beslutande i oktober 2018 om en ny beredskapsplan med en uppdaterad beredskapszon runt kärnbränslefabriken i Västerås. Runt kärnbränslefabriken i Västerås kan det inte uppstå någon markbeläggning i samband med olyckor som motiverar en planeringszon.

Centralt mellanlager för använt kärnbränsle (Clab)

Kring Clab i Oskarshamn införs en planeringszon med en ungefärlig utsträckning på 2 kilometer. Inom planeringsavståndet ska det finnas en planering för utrymning som bygger på underlag från strålningsmätning av markbeläggningen. Runt Clab kan det inte uppstå stråldoser i samband med olyckor som motiverar en beredskapszon.

De kärntekniska verksamheterna på Studsviksområdet

Det finns inte längre behov av beredskapszoner kring de kärntekniska verksamheterna på Studsviksområdet.

European Spallation Source ERIC (ESS)

SSM har föreslagit att det ska införas en beredskapszon med en ungefärlig utsträckning på 700 meter kring ESS. Inom beredskapszonen ska varning av befolkningen förberedas och det ska finnas en planering för inomhusvistelse. Myndighetens bedömning är att det i samband med eventuella olyckor på ESS inte kan uppstå någon markbeläggning utanför anläggningsområdet som motiverar den typ av planeringsavstånd som myndigheten föreslagit kring kärnkraftverken och Clab i Oskarshamn. Lunds kommun har i samråd med Räddningstjänsten Syd, SSM och MSB fattat beslut om en beredskapszon i enlighet med SSM:s rekommendationer.

9. Analys

Det finns mot bakgrund av ovan beskrivna omvärldsförändringar anledning att se över de lokala säkerhetsnämndernas uppdrag med avseende på ändamålsenlighet i förhållande till de krav som ställs på allmänhetens möjlighet till insyn i verksamheter med strålning och med beaktande verksamheternas risker.

SSM vill understryka att nämnderna har fyllt en viktig roll sedan de inrättades och att myndigheten ser att nämnderna också fortsättningsvis kan ha en viktig roll. Sedan några år förs det en diskussion i samhället dels om kärnkraftens framtid och utveckling, dels om hanteringen av kärnavfall och slutförvar. Det pågår även nybyggnation av anläggningar med strålningsrelaterad verksamhet, liksom planerade/projekterade kärntekniska anläggningar, med utgångspunkt i forsknings- och energisektorn. Byggnationen av, och även projekteringen av sådana typer av anläggningar, ställer erfarenhetsmässigt höga krav på lokal och regional förankring. De lokala säkerhetsnämnderna har troligen historiskt varit en god grund för det, och bör enligt SSM även vara det i framtiden.

Det finns således ett fortsatt behov av en struktur för insyn vid kärntekniska anläggningar. Det innebär dock inte att SSM menar att det bör finnas statliga nämnder vid samtliga anläggningar. Nedan redovisar myndigheten sin analys.

Grund för inrättande och upprätthållande av nämnder

Utgångspunkten för behovet av insyn genom särskilda nämnder vid kärntekniska anläggningar bör vara verksamhetens möjliga allvarliga konsekvenser för omgivningen, dvs. för påverkan på människa och miljön utanför anläggningens verksamhetsområde. Sådan påverkan är möjlig vid en nukleär eller radiologisk olycka under driften av anläggningen eller orsakat av en antagonistisk händelse. Insyn i och möjlighet att informera kommunens medborgare om frågor som rör planeringen av beredskapen mot olyckor, särskilt kärnkraftsolyckor, bör vara nämndens primära uppgift och därmed styrande för inrättandet av en lokal säkerhetsnämnd. Mot denna bakgrund är indelningen i beredskapskategorier och kraven på beredskapszoner en lämplig grund för att inrätta, upprätthålla eller avsluta lokala säkerhetsnämnder.

Anläggningar i beredskapskategori I och som därmed aktualiserar ett behov av lokal säkerhetsnämnd omfattar reaktorer i drift i Oskarshamn (O3), Forsmark (F1, F2, F3) och Ringhals (R3, R4).

Under förutsättning att inga ytterligare beslut om avveckling fattas, kommer det finnas minst en reaktor i drift på respektive kärnkraftverk i Oskarshamn, Ringhals och Forsmark fram till mitten av 2040-talet, vilket innebär ett behov av beredskapsplanering kring



respektive kärnkraftverk i åtminstone 25 år till. De nya beredskapszonerna för kärnkraftverk innebär att den inre beredskapszonen i samtliga fall helt ligger i den kommun anläggningen tillhör. För Forsmarks kärnkraftverk berörs Östhammars och Tierps kommuner av den yttre beredskapszonen. För Ringhals kärnkraftverk berörs Varberg och Kungsbacka kommuner samt till del Marks kommun. För Oskarshamns kärnkraftverk och Clab berörs Oskarshamns kommun och till del Västerviks och Borgholms kommuner.

SSM menar att enbart det faktum att en kärnteknisk anläggning klassas inom beredskapskategori II eller III inte måste innebära att en lokal säkerhetsnämnd ska inrättas. De kärntekniska anläggningarna Clab och SFR samt det planerade slutförvaret i Forsmark, får dock anses vara av ett sådant samhälleligt intresse att de bör vara en del av nämndernas verksamhet. Eftersom det av andra skäl föreslås inrättas en nämnd i dessa anläggningars närhet talar det för att dessa anläggningar bör omfattas av berörda nämnders verksamhet.

Vad gäller kärnbränslefabriken anser Västerås stad att nuvarande ordning med lokalt initiativ om informationsgrupp bestående av representanter från miljö- och konsumentnämnden och Westinghouse samt med deltagande från SSM och länsstyrelsen i Västmanland är väl fungerande. SSM gör ingen annan bedömning och ser inga skäl till att det behöver införas någon annan lösning.

I dagsläget anser inte SSM att det bör inrättas en lokal säkerhetsnämnd för ESS-anläggningen då den inte är en kärnteknisk anläggning och då anläggningen har en kategori II-klassning. Ett inrättande av en lokal säkerhetsnämnd för en icke-kärnteknisk anläggning skulle föranleda en förändring av förordningen (2007:1054) för lokala säkerhetsnämnder och även troligen nya skrivningar i strålskyddslagen motsvarande 19-21 §§ i kärntekniklagen.

SSM menar att flera av de kommuner som har en kärnteknisk anläggning eller en anläggning med joniserande strålning med beredskapszon bör inrätta något som motsvarar den informationsgrupp som sedan en längre tid finns inom Västerås stad för Bränslefabriken.

Nämndernas uppdrag

Som framgår ovan bör insyn i och möjlighet att informera kommunens medborgare om frågor som rör planeringen av beredskapen mot olyckor, särskilt kärnkraftsolyckor, vara nämndens primära uppgift och därmed styrande för inrättandet av en lokal säkerhetsnämnd.

Med stöd i denna uppgift finns även förutsättningar att t.ex. följa omgivningskontrollen i övrigt vid anläggningen liksom att få information om planerad kommande kärnteknisk verksamhet, t.ex. etableringen av en inkapslingsanläggning i Oskarshamn och ett slutförvar för använt kärnbränsle i Forsmark.

Annat behov av insyn och öppenhet med avseende på strålsäkerheten, prövning av nya kärntekniska anläggningar, avveckling av kärntekniska anläggningar och transporter av radioaktiva ämnen utanför de lokala säkerhetsnämndernas upptagningsområde får hanteras av berörda myndigheter och kommuner genom de mekanismer som redan finns för tillsyn, samråd vid prövningar, remisser, beredskapssamordning, m.m.

Representationen i nämnderna har sedan dess inrättande utgjorts av lokalt förtroendevalda. SSM har övervägt frågan om en förändrad representation i nämnderna, men kommit fram till att förorda att dagens system med att representationen i nämnderna utgörs av lokalt förtroendevalda bör kvarstå av följande skäl.

- De förtroendevalda är allmänhetens ombud och representerar medborgarna. Via de förtroendevalda finns förutsättningar för en bred medborgerlig insyn i verksamheten.
- De förtroendevalda är lämpliga representanter att ta emot information från tillståndshavarna om t.ex. säkerhets- och strålskyddsarbete vid anläggningarna.
- De förtroendevalda har goda förutsättningar att via flera olika kanaler svara för att informationen från tillståndshavarna i bearbetad form kan föras vidare till medborgare, organisationer m.fl. på det lokala planet.

Det ovan förutsätter dock att nya ledamöter fortsättningsvis ges möjlighet att få utbildning via KSO och att nämnderna ytterligare arbetar för att återkommande eller tillfälligtvis bjuda in representanter för andra myndigheter och organisationer till sina möten (se nedan).

När SSM övervägt frågan om en bredare representation i de lokala säkerhetsnämnderna har myndigheten tittat på och jämfört med några andra typer av statliga nämnder och råd med en bredare representation (t.ex. insynsråd vid enrådgivningsmyndigheter och statliga nämnder). SSM har vid jämförelser inte funnit motiv till att förorda någon förändring avseende de lokala säkerhetsnämndernas representation. De nämnder och råd som jämförts med har andra uppgifter, mandat och roller som motiverar en bred representation.

Övriga aktörer

Tillståndshavarens skyldighet att tillhandahålla information och möjliggöra insyn är ändamålsenligt reglerad och i praktiken väl fungerande. Genom tillsynsmyndighetens deltagande på nämndernas möten säkerställs att en oberoende part med insyn i verksamheten på ett sakligt sätt kan värdera och komplettera tillståndshavarens information till nämnden.

SSM:s engagemang vid de lokala säkerhetsnämndernas möte är viktigt och efterfrågat av nämnderna. Myndighetens ambition har varit att delta minst en gång per år per nämnd. Bedömningen är att SSM ytterligare kan prioritera sitt deltagande vid nämndernas möten för att objektivt informera om tillståndshavarens strålsäkerhetsarbete, resultat av olika tillsynsåtgärder och uppföljningar av dessa. Myndigheten bör regelbundet bistå säkerhetsnämnderna med lokalt anpassad information om genomförda tillsynsåtgärder.

De lokala säkerhetsnämnderna är en viktig funktion för att regelbundet kunna säkerställa en insyn i säkerhetsarbetet på de kärntekniska anläggningarna. Hur väl den lokala insynen i säkerhetsarbetet fungerar är kopplat till både nämndledamöternas förståelse för anläggningarnas verksamhet, men även hur informationen från anläggningsföreträdarna delges. En utvecklad struktur för hur information från anläggningarna bör delges nämnderna bedömer SSM skulle vara till gagn för både mötenas kvalitet men även hur information om säkerhetsarbetet ska kunna föras vidare till allmänhet och organisationer. En utvecklad och stödjande struktur skulle t.ex. kunna innehålla information rörande ledning, styrning och organisation av den kärntekniska verksamheten, beredskap för haverier, utredning av händelser, erfarenhetsåterföring samt extern rapportering, m.m. SSM avser att, i samarbete med nämnderna och tillståndshavarna, utarbeta en struktur som kan utgöra en gemensam grund för den information som anläggningsföreträdarna löpande ska delge nämnderna.

SSM menar att länsstyrelsernas engagemang och deltagande i nämndernas möten är fortsatt viktigt att upprätthålla mot bakgrund av länsstyrelsernas samordnande

beredskapsansvar. Det vore enligt SSM önskvärt om länsstyrelserna, om möjligt av resursskäl, skulle kunna delta även vid möten med nya kommunala nämnder/informationsgrupper som eventuellt kan komma att inrättas framöver.

Som framgår ovan kan lokala ideella organisationer inbjudas att delta vid öppna möten med nämnderna.

Regionerna är en viktig del i kärnenergiberedskapen och SSM har sett ett ökat engagemang för kärnenergiberedskapen från regionerna vilket myndigheten uppfattar som mycket positivt. SSM menar därför att nämnderna vid vissa tillfällen bör bjuda in representanter från berörda regioner till att delta vid ett möte med nämnden. Även berörda räddningstjänster kan med fördel återkommande bjudas in till möten med nämnderna. Det är dock viktigt att nämndernas uppdrag inte förändras eller förväxlas med annan ansvarig. Nämnderna har inte inget formellt ansvar när det gäller planering för eller samordning vid en kärnteknisk olycka, det ansvaret har länsstyrelserna i respektive län.

Styrning och uppföljning

Nämndernas benämning är enligt myndigheten missledande. Uppdraget är inte att svara för säkerheten utan att utöva allmänhetens insyn över anläggningarnas säkerhets- och strålskyddsarbete. Lokal insynsnämnd är en mer rättvisande benämning. Benämningen lokala säkerhetsnämnder är dock inarbetat och en sådan ändring kräver ändringar i kärntekniklagen.

Myndigheten anser att nämnderna även fortsättningsvis bör utveckla och upprätthålla kunskap om strålsäkerheten vid anläggningarna t.ex. genom utbildning och studiebesök i samverkan med övriga nämnder och i samverkan med KSO.

Av nämndernas verksamhetsberättelser kan utläsas att den förordningsstyrda uppgiften att ge information till allmänheten, myndigheter och institutioner på det lokala planet om säkerhets- och strålskyddsfrågor samt frågor om planeringen av beredskapen mot kärnenergiolyckor, är svårast att uppfylla. De informationsmöten för allmänheten som anordnas har svårt att nå ut och väcka intresse. Ett sätt att nå ut kan vara att närvara i samband med andra lokala tillfällen som samlar ett större antal av kommuninvånare. Flera av nämnderna har genomfört sådana aktiviteter redan. Ett annat sätt att sprida information kan vara att nämnderna årligen deltar vid ett möte med kommunfullmäktige och då lämnar en samlad information, t.ex. inför avlämnandet av verksamhetsberättelse. Även detta är något som vissa av nämnderna genomfört sedan tidigare. Givetvis är det fortsatt viktigt att hålla informationen om och från nämnderna uppdaterad på berörda kommuners hemsidor också.

Senast den 1 mars varje år ska den lokala säkerhetsnämnden lämna en verksamhetsberättelse om det senaste budgetåret till regeringen. Genomgången av nämndernas verksamhetsberättelser visar att dessa skiljer sig en del. Exempel finns på koncisa redovisningar av nämndens möten med avseende på agenda, deltagare och externa föredragande liksom av genomförda aktiviteter i form av utbildning, studieresor eller informationsmöten för allmänheten. Exempel finns också på redovisningar som mer har fokus på att beskriva verksamheten och säkerhetsläget vid de kärntekniska anläggningarna än nämndens egen verksamhet enligt uppdrag. SSM och nämnderna bör därför tillsammans ta fram en gemensam struktur för hur dessa verksamhetsberättelser ska utformas.

Sammantaget ser inte SSM att undantagen från myndighetsförordningen behöver ändras eller att nämnderna bör ingå i den statliga redovisningsorganisationen. Det finns dock



anledning att göra vissa justeringar i förordningen (2007:1054) med instruktion för lokala säkerhetsnämnder vid kärntekniska anläggningar och även förtydliga villkoren kring nämndernas anslag. Skälen för det redovisas nedan.

Nuvarande ordning med upp till 13 ledamöter per nämnd och lika många ersättare ger förutsättningar för en bred representation från flera politiska partier i nämnden. Det kan dock ifrågasättas om detta är en ändamålsenlig och effektivt ordning. I dagsläget är det enbart en nämnd som består av 13 ledamöter, de andra har färre. Det kan enligt myndigheten finnas skäl för att minska antalet ledamöter något och därför föreslår SSM att nämnderna maximalt bör ha nio ledamöter. Ett visst antal ledamöter (sex) bör tilldelas den kommun där den kärntekniska anläggningen är belägen men det bör även stipuleras att ett visst antal ledamöter (tre) ska vara från övriga kommuner som till någon del omfattas av den yttre beredskapszonen (25 km). Eftersom de nämnder som föreslås bli kvar har relativt liknande förutsättningar bör det kunna vara samma antal för ledamöter vid nämnderna.

Myndigheten menar att nämnderna vid behov av ytterligare ledamöter från den egna kommunen men kanske framför allt för ledamöter från kommuner inom beredskaps- och planeringszonerna (upp till 100 km), kan nyttja möjligheten att adjungera ledamöter.

SSM har svårt att se, likt utredningen från 2011, något reellt behov av ersättare i nämnderna. Det bör därför enligt myndigheten övervägas att den möjligheten tas bort. En huvuduppgift för nämnderna är att få information från tillståndshavarna och på olika sätt föra vidare information bl.a. till allmänheten. Nämnderna fattar relativt få beslut som kan anses kräva ersättare vid någon ledamots frånvaro. Enligt 7 § i förordning (2007:1054) med instruktion för lokala säkerhetsnämnder vid kärntekniska anläggningar är nämnden beslutför när ordföranden och minst hälften av de andra ledamöterna är närvarande. Därför menar myndigheten att inga ersättare behöver utses. Det bör dock utses en vice ordförande som kan agera vid tillfällen då ordinarie ordförande inte kan delta.

Sammantaget betalar SSM ut två miljoner kronor per år till de fem lokala säkerhetsnämnderna, över ett anslag som är finansierat genom de tillsynsavgifter som de kärntekniska tillståndshavarna betalar varje år. Det finns anledning att det ställs krav på en lämplig och ändamålsenlig hantering och användning av dessa medel utifrån nämndernas primära uppdrag att utöva insyn över anläggningarnas säkerhets- och strålskyddsarbete och att informera kommunens medborgare om detta.

SSM föreslår att det införs en annan ordning vad det gäller rekvirering av nämndernas anslag och uppföljning av dessa. Förslaget är att hela anslaget om 400 tkr per nämnd rekvireras från och betalas ut av SSM under januari månad varje år, att en prognos över medelsförbrukningen för helåret lämnas in av nämnderna till SSM senaste den 30 november innevarande år och att eventuella icke förbrukade medel återbetalas till SSM senaste den 20 januari följande år.

Flera av nämnderna hanterar så kallade balanserade belopp (dvs. medel från tidigare år som inte har förbrukats). Denna situation bedöms av SSM ha uppkommit till följd av att det har varit oklart vilken roll myndigheten har haft i att följa upp nämndernas verksamhet och då det också förefaller vara oklart hur dessa medel skulle hanteras vid nämnderna/kommunerna. De senaste årens begränsande verksamhet med anledning av covid-19-pandemin har bidragit till dessa belopps storlek men beloppen fanns redan före pandemin.

Som framgår av tabellen nedan har eventuella under- och överskott hanterats olika av nämnderna. De flesta av nämnderna har balanserat över- och underskott mellan åren



medan Östhammars kommun inte har flyttat med dessa mellan åren utan istället årligen hanterat dem inom kommunens resultat.

Lokal säkerhetsnämnd	Belopp per den 211231, kr
Barsebäck	444 812
Oskarshamn	598 297
Ringhals	1 261 990
Studsvik	1 749 229
Forsmark	i.u.*

Tabell 1. Balanserade belopp per nämnd.

* Under- eller överskott för säkerhetsnämnden i Forsmark har inte flyttas mellan åren, dvs. årligt under- eller överskott har hanterats inom kommunens resultat.

Nämndernas balanserade belopp bör återbetalas. Vilket belopp som ska anses gälla för nämnden i Forsmark behöver tas fram av Östhammars kommun.

Myndigheten föreslår därför, under förutsättning av regeringen inte finner skäl för undantag eller beslutar om en annan hantering, att nämndernas belopp ska justeras till noll per den 31 december 2022. Medlen bör återbetalas till SSM i början av 2023 varefter myndigheten kommer att säkerställa att de återförda medlen kommer berörda avgiftskollektiv (tillståndshavare för KKV och ÖKTA) tillgodo. Att denna justering ska ske borde kunna hanteras genom att det framgår av myndighetens regleringsbrev för 2023.

I det fall regeringen beslutar att nämnderna för Barsebäck och Studsvik ska avslutas vid årets slut eller annan tidpunkt i närtid, men inte att övriga nämnders belopp ska återbetalas i närtid, blir det aktuellt att hantera dessa nämnders balanserade belopp. Skulle så bli fallet föreslår SSM en hantering enligt ovan.

Skulle förslagen om justering av balanserade belopp och nya villkor för rekvisering och återbetalning av anslag av någon anledning inte genomföras är det viktigt att det görs tydligt hur nämndernas eventuella under- och överskott ska hanteras. Nämnderna bör hantera det på ett likartat sätt.

Mot bakgrund av de förändringar som redovisas ovan ser myndigheten inte några skäl till att ändra upplägget med att berörda kommuner fortsättningsvis ges i uppdrag att hantera nämnderna administration, redovisning, m.m.

En förändring av vilka lokala säkerhetsnämnder som ska finnas medför att finansieringen behöver ses över för att säkerställa att respektive kärnteknisk tillståndshavare belastas med rätt tillsynsavgift enligt förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten.

10. Överväganden och förslag

SSM lämnar följande överväganden och förslag till förändringar i de lokala säkerhetsnämndernas indelning, uppdrag och styrning.

Myndigheten föreslår att nämnderna benämns insynsnämnder istället då det anses vara en mer rättvisande benämning.

Krav på beredskapszoner bör vara grunden för inrättande och upprätthållande av lokala säkerhetsnämnder vid kärntekniska anläggningar och andra verksamheter med joniserande



strålning. Det kan därför enligt SSM övervägas att de lokala säkerhetsnämnderna i Barsebäck och Studsvik avslutas. Nämnderna bör i så fall avslutas vid utgången av 2022.

De kärntekniska anläggningarna Clab och SFR samt de framtida slutförvarsanläggningarna för använt kärnbränsle (Clink och Kärnbränsleförvaret) föreslås ingå i berörda nämnders verksamhet då de anses vara av särskilt samhällsintresse.

Därmed skulle följande lokala nämnder finnas från och med den 1 januari 2023:

- Lokala insynsnämnden för de kärntekniska anläggningarna i Forsmark
- Lokala insynsnämnden vid Ringhals kärnkraftverk
- Lokala insynsnämnden för de kärntekniska anläggningarna i Oskarshamn

Lokal insynsnämnd för andra kärntekniska verksamheter anses inte behöva inrättas för tillfället. Inte heller vid ESS-anläggningen föreslås det en nämnd.

Enligt SSM bör representationen i de lokala insynsnämnderna fortsättningsvis utgöras av lokalt förtroendevalda.

Antalet ledamöter i nämnderna bör minskas enligt SSM och ett maxantal om nio ledamöter bör gälla. I de lokala insynsnämnderna bör ett större antal ledamöter (sex) representera den kommun i vilken anläggning finns och ett mindre antal ledamöter (tre) bör representera övriga kommuner som berörs av anläggningens yttre beredskapszon. Det bör vara samma antal ledamöter vid de kvarvarande nämnderna då deras förutsättningar är liknande.

SSM föreslår att inga ersättare till ledamöterna utse. Däremot bör en vice ordförande utses.

Bedömningen är att SSM ytterligare kan prioritera sitt deltagande vid nämndernas möten för att objektivt informera om tillståndshavarens strålsäkerhetsarbete, resultat av olika tillsynsåtgärder och uppföljningar av dessa.

SSM avser att, i samarbete med nämnderna och tillståndshavarna, utarbeta en struktur som kan utgöra en gemensam grund för den information som anläggningsföreträdarna löpande ska delge nämnderna.

De lokala insynsnämnderna i Forsmark, Ringhals och Oskarshamn finansieras fortsatt med 400 tkr per år. Justeringar av anläggningarnas avgifter behöver därför göras i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten. Nuvarande ordning med finansiering av nämnderna via SSM:s anslagspost 3 Kärnteknisk verksamhet och krav på redovisning till regeringen behålls, men med skärpta villkor. De skärpta villkoren innebär att nämnderna ska avlämna en prognos över förbrukade medel till SSM senast den 30 november och att medel som inte har förbrukats under året betalas tillbaka till SSM senast den 20 januari varje år.

Myndigheten föreslår att nämndernas balanserade belopp ska justeras till noll per den 31 december 2022 och återförs till SSM.

Nämnderna ska skicka en kopia på sina verksamhetsberättelser till SSM när dessa skickas in till regeringen den 1 mars varje år. SSM och nämnderna bör tillsammans ta fram en gemensam struktur för hur verksamhetsberättelserna ska utformas.

11. Konsekvenser av förslagen

Vid kärnkraftverken i Ringhals, Oskarshamn och Forsmark samt vid de kärntekniska anläggningarna Clab och SFR samt de kommande slutförvarsanläggningarna för använt kärnbränsle bibehålls en oberoende statligt finansierade insyn.

Om de lokala nämnderna i Barsebäck och Studsvik avvecklas kommer det på kort sikt att innebära att allmänhetens insyn i verksamheterna vid de kärntekniska anläggningarna i Barsebäck och på Studsviksområdet begränsas jämfört med i dag. Huruvida detta i sin förlängning kan komma att påverka den allmänna inställningen till kärnteknisk verksamhet, såväl lokalt som nationellt, kan inte myndigheten uttala sig om. Dock förhåller det sig så att insyn kommer löpande att hanteras av berörda myndigheter och kommuner genom de mekanismer som redan finns för tillsyn, samråd vid provningar, remisser, beredskapssamordning, m.m. Utöver det kan enskilda medborgare alltid utnyttja möjlighet att begära ut handlingar från tillsyns- och provningsansvariga myndigheter samt berörda länsstyrelser.

SSM menar att de berörda kommunerna kan påverka sin möjlighet till insyn genom att, likt hur Västerås stad har arbetat med en informationsgrupp för Bränslefabriken, fatta beslut om att skapa någon form av informationsgrupp med de aktuella tillståndshavarna på frivillig basis. Detta skulle även kunna vara ett alternativ för Lunds kommun i fråga om ESS-anläggningen. För att sådana informationsgrupper ska kunna etableras och långsiktigt finnas kvar kräver det beslut och avsättande av resurser, om än begränsade, från dessa kommuner. Dessa kommuner behöver även ta ansvar för utbildning rörande kärnteknisk verksamhet/motsvarande för dem som kommer att företräda kommunen. Förändringar får vissa administrativa och ekonomiska konsekvenser för berörda kommuner.

Vidare innebär förslaget om att avveckla de lokala säkerhetsnämnderna i Barsebäck och Studsvik att avgifterna för tillståndshavarna för Barsebäck och Studsviksanläggningarna behöver justeras och därmed även ändringar i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten. Vid avveckling av dessa nämnder bör de balanserade beloppen återbetalas till SSM, vilket i förlängningen påverkar avgifterna för berörda avgiftskollektiv (KKV, ÖKTA). Detsamma gäller vid återbetalning av balanserade belopp från nämnderna.

Ett namnbyte till insynsnämnd medför förändringar i både lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet och förordningen (2007:1054) med instruktion för lokala säkerhetsnämnder vid kärntekniska anläggningar. Dessutom medför namnbytet viss administration av kommunernas webbplatser, m.m. Någon särskild informationsinsats, lokalt eller nationellt, med anledning av namnbytet anses inte vara behövlig.

För vissa av nämnderna innebär förslaget på representation av ledamöter från kommuner som omfattats av den yttre beredskapszonen förändringar jämfört med dagens representation och att några kommuner som tidigare inte varit med i nämnderna nu kommer att representeras.

Att minska antalet ledamöter och att ta bort ersättare bedöms i begränsad omfattning påverka verksamheten vid nämnderna. Med förslagen begränsas kommunernas nomineringsarbete delvis och antal beslut från regeringen blir färre (dvs. minskad administration för kommun och stat). Dessa förslag kräver justeringar i förordning (2007:1054) med instruktion för lokala säkerhetsnämnder vid kärntekniska anläggningar.

En ändrad hantering av nämndernas anslag kräver villkorsändringar av anslagspost Kärnteknisk verksamhet i SSM:s regleringsbrev. Dessa villkor kan föras in i



myndighetens regleringsbrev för 2023. Ny anslagshantering innebär ett visst administrativt arbete för nämnderna och SSM.

Kravet att nämnderna ska skicka sina verksamhetsberättelser på kopia till SSM när de redovisar berättelserna för regeringen den 1 mars varje år kräver justeringar i förordning (2007:1054) med instruktion för lokala säkerhetsnämnder vid kärntekniska anläggningar. Förändringen medför visst administrativt arbete för nämnderna och SSM.

12. Författningsförslag

Förslag till lag om ändring i lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

Riksdagen föreskriver i fråga om lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet att 19 och 20 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §

Den som har tillstånd att driva en sådan kärnteknisk anläggning som avses i 2 § 1 a eller b eller en anläggning för framställning, hantering, bearbetning, lagring eller slutförvaring av kärnämne eller kärnavfall ska

1. ge den lokala *säkerhetsnämnd* som regeringen bestämmer insyn i säkerhets- och strålskyddsarbetet vid anläggningen, och

2. se till att arbetstagarna och allmänheten har tillgång till information om säkerheten vid anläggningen vid normala driftsförhållanden.

Ytterligare bestämmelser om skyldighet att lämna underrättelser och information finns i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och i föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen.

Den som har tillstånd att driva en sådan kärnteknisk anläggning som avses i 2 § 1 a eller b eller en anläggning för framställning, hantering, bearbetning, lagring eller slutförvaring av kärnämne eller kärnavfall ska

1. ge den lokala *insynsnämnd* som regeringen bestämmer insyn i säkerhets- och strålskyddsarbetet vid anläggningen, och

2. se till att arbetstagarna och allmänheten har tillgång till information om säkerheten vid anläggningen vid normala driftsförhållanden.

Ytterligare bestämmelser om skyldighet att lämna underrättelser och information finns i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och i föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen.

20 §

Insynen enligt 19 § första stycket 1 ska göra det möjligt för den lokala *säkerhetsnämnden* att få information om det säkerhets- och strålskyddsarbete som har utförts eller planeras vid anläggningen och ställa samman material för att informera allmänheten om detta arbete.

Insynen enligt 19 § första stycket 1 ska göra det möjligt för den lokala *insynsnämnden* att få information om det säkerhets- och strålskyddsarbete som har utförts eller planeras vid anläggningen och ställa samman material för att informera allmänheten om detta arbete.

Förslag till förordning om ändring i förordningen (2007:1054) med instruktion för lokala säkerhetsnämnder vid kärntekniska anläggningar

Regeringen föreskriver i fråga om förordningen (2007:1054) med instruktion för lokala säkerhetsnämnder vid kärntekniska anläggningar

att rubriken till förordningen (2007:1054) med instruktion för lokala säkerhetsnämnder vid kärntekniska anläggningar samt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, och 12 §§ ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***Förordning (2007:1054) med instruktion för lokala säkerhetsnämnder vid kärntekniska anläggningar****Förordning (2007:1054) med instruktion för lokala insynsnämnder vid kärntekniska anläggningar**

1 §

De lokala *säkerhetsnämnderna* vid kärntekniska anläggningar ska utöva en sådan insyn som avses i 19–21 §§ lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

De lokala *insynsnämnderna* vid kärntekniska anläggningar ska utöva en sådan insyn som avses i 19–21 §§ lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

2 §

Den lokala *säkerhetsnämnden* ska särskilt

Den lokala *insynsnämnden* ska särskilt

1. följa det kärntekniska säkerhets- och strålskyddsarbetet, i synnerhet vid den anläggning som nämnden är utsedd för,
2. inhämta information om det kärntekniska säkerhets- och strålskyddsarbete som har utförts eller planeras vid anläggningen,
3. inhämta information om planeringen av beredskapen mot kärnenergiolyckor vid anläggningen,
4. ställa samman material för information om säkerhets- och strålskyddsarbetet och beredskapsplaneringen, och

1. följa det kärntekniska säkerhets- och strålskyddsarbetet, i synnerhet vid den anläggning som nämnden är utsedd för,
2. inhämta information om det kärntekniska säkerhets- och strålskyddsarbete som har utförts eller planeras vid anläggningen,
3. inhämta information om planeringen av beredskapen mot kärnenergiolyckor vid anläggningen,
4. ställa samman material för information om säkerhets- och strålskyddsarbetet och beredskapsplaneringen, och



Nuvarande lydelse

5. svara för information till allmänheten, myndigheter och institutioner på det lokala planet om säkerhets- och strålskyddsfrågor samt frågor om planeringen av beredskapen mot kärnenergiolyckor.

Föreslagen lydelse

5. svara för information till allmänheten, myndigheter och institutioner på det lokala planet om säkerhets- och strålskyddsfrågor samt frågor om planeringen av beredskapen mot kärnenergiolyckor.

3 §

Den lokala *säkerhetsnämnden* får i mån av tillgång på medel låta utföra sådana utredningar som behövs för att nämnden ska kunna bedöma betydelsen av vidtagna eller planerade kärntekniska säkerhets- eller strålskyddsåtgärder vid den kärntekniska anläggningen.

Den lokala *insynsnämnden* får i mån av tillgång på medel låta utföra sådana utredningar som behövs för att nämnden ska kunna bedöma betydelsen av vidtagna eller planerade kärntekniska säkerhets- eller strålskyddsåtgärder vid den kärntekniska anläggningen.

4 §

Den lokala *säkerhetsnämnden* ska senast den 1 mars varje år lämna en berättelse om verksamheten under det senaste budgetåret till regeringen.

Den lokala *insynsnämnden* ska senast den 1 mars varje år lämna en berättelse om verksamheten under det senaste budgetåret till regeringen.

En kopia av verksamhetsberättelsen ska lämnas till Strålsäkerhetsmyndigheten.

5 §

Den lokala *säkerhetsnämnden* är en nämndmyndighet.

Den lokala *insynsnämnden* är en nämndmyndighet.

6 §

Nämnden består av högst *tretton* ledamöter.

Nämnden består av högst *nio* ledamöter.

9 §

Ordföranden och övriga ledamöter i nämnden utses av regeringen för en tid av högst fyra år.

Av ledamöterna utses högst *tio* efter förslag av den kommun där

Ordföranden och övriga ledamöter i nämnden utses av regeringen för en tid av högst fyra år.

Av ledamöterna utses högst *sex* efter förslag av den kommun där



Nuvarande lydelse

den kärntekniska anläggningen är belägen och högst *tre* efter förslag av andra kommuner som i förekommande fall till någon del omfattas av den *inre* beredskapszon som bestämts för anläggningen. Ledamöterna bör vara bosatta i den kommun som föreslagit dem.

För ordföranden *och varje annan ledamot* utses *på samma sätt* en ersättare.

Föreslagen lydelse

den kärntekniska anläggningen är belägen och högst *tre* efter förslag av andra kommuner som i förekommande fall till någon del omfattas av den *yttre* beredskapszon som bestämts för anläggningen. Ledamöterna bör vara bosatta i den kommun som föreslagit dem.

För ordföranden utses en ersättare.

10 §

Den lokala *säkerhetsnämnden* har en sekreterare.

Den lokala *insynsnämnden* har en sekreterare.

11 §

De lokala *säkerhetsnämnderna* omfattas inte av de bestämmelser i myndighetsförordningen (2007:515) som avser

1. medverkan i EU-arbetet och annat internationellt samarbete (7 §),
2. beslutförhet (15 och 16 §§),
3. föredragning (20 §),
4. anställning eller uppdrag som ledamot eller ordförande (22 §),
5. myndighetens rätt att företräda staten inför domstol (27 §),
6. åtgärder med anledning av Riksrevisionens årsberättelse (28 §), och
7. ärendeförteckning (29 §)

De lokala *insynsnämnderna* omfattas inte av de bestämmelser i myndighetsförordningen (2007:515) som avser

1. medverkan i EU-arbetet och annat internationellt samarbete (7 §),
2. beslutförhet (15 och 16 §§),
3. föredragning (20 §),
4. anställning eller uppdrag som ledamot eller ordförande (22 §),
5. myndighetens rätt att företräda staten inför domstol (27 §),
6. åtgärder med anledning av Riksrevisionens årsberättelse (28 §), och
7. ärendeförteckning (29 §)

12 §

Bestämmelser om hur man får överklaga nämndens beslut om begäran enligt 21 § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet finns i 24 § samma lag.

Bestämmelser om hur man får överklaga nämndens beslut om begäran enligt 21 § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet finns i 24 § samma lag.



Nuvarande lydelse

När ett annat beslut av nämnden överklagas, ska skrivelsen med överklagandet ställas till den myndighet som ska pröva överklagandet och ska ha kommit in dit inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet. Om skrivelsen kommit in för sent, ska myndigheten avvisa den. Skrivelsen ska dock inte avvisas, om förseningen beror på att nämnden har gett klaganden en felaktig upplysning om hur man överklagar. Skrivelsen ska inte heller avvisas, om den har kommit in till den lokala *säkerhetsnämnden* inom överklagandetiden

Föreslagen lydelse

När ett annat beslut av nämnden överklagas, ska skrivelsen med överklagandet ställas till den myndighet som ska pröva överklagandet och ska ha kommit in dit inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet. Om skrivelsen kommit in för sent, ska myndigheten avvisa den. Skrivelsen ska dock inte avvisas, om förseningen beror på att nämnden har gett klaganden en felaktig upplysning om hur man överklagar. Skrivelsen ska inte heller avvisas, om den har kommit in till den lokala *insynsnämnden* inom överklagandetiden

Strålsäkerhetsmyndigheten har ett samlat ansvar för att samhället är strålsäkert. Vi arbetar för att uppnå strålsäkerhet inom en rad områden: kärnkraft, sjukvård samt kommersiella produkter och tjänster. Dessutom arbetar vi med skydd mot naturlig strålning och för att höja strålsäkerheten internationellt.

Myndigheten verkar pådrivande och förebyggande för att skydda människor och miljö från oönskade effekter av strålning, nu och i framtiden. Vi ger ut föreskrifter och kontrollerar genom tillsyn att de efterlevs, vi stödjer forskning, utbildar, informerar och ger råd. Verksamheter med strålning kräver i många fall tillstånd från myndigheten. Vi har krisberedskap dygnet runt för att kunna begränsa effekterna av olyckor med strålning och av avsiktlig spridning av radioaktiva ämnen.

Vi deltar i internationella samarbeten för att öka strålsäkerheten och finansierar projekt som syftar till att höja strålsäkerheten i vissa östeuropeiska länder.

Strålsäkerhetsmyndigheten sorterar under Miljödepartementet. Hos oss arbetar drygt 300 personer med kompetens inom teknik, naturvetenskap, beteendevetenskap, juridik, ekonomi och kommunikation. Myndigheten är certifierad inom kvalitet, miljö och arbetsmiljö.

Publikationer utgivna av Strålsäkerhetsmyndigheten kan laddas ned via stralsakerhetsmyndigheten.se eller beställas genom att skicka e-post till registrator@ssm.se om du vill ha broschyren i alternativt format, som punktskrift eller daisy.

Strålsäkerhetsmyndigheten

171 16 Stockholm

08-799 40 00

www.stralsakerhetsmyndigheten.se

registrator@ssm.se

©Strålsäkerhetsmyndigheten



Miljödepartementet

Kemikalieenheten, Strålsäkerhet och miljöforskning

Departementssekreterare

Karin Liljequist

**Remiss av rapporten Översyn av lokala säkerhetsnämnder
(SSM 2022:07)**

Remissinstanser

- 1 AB Svafo
- 2 Borgholms kommun
- 3 Cyclife Sweden AB
- 4 Ekonomistyrningsverket
- 5 Energiföretagen i Sverige
- 6 European Spallation Source ERIC
- 7 Falkenbergs kommun
- 8 Forsmarks Kraftgrupp AB
- 9 Kungsbacka kommun
- 10 Kävlinge kommun
- 11 Lokala säkerhetsnämnden vid Forsmarks kärnkraftverk
- 12 Lokala säkerhetsnämnden vid Oskarshamns kärnkraftverk
- 13 Lokala säkerhetsnämnden vid Ringhals kärnkraftverk
- 14 Lokala säkerhetsnämnden vid Studsvik AB:s kärntekniska anläggningar
- 15 Lokala säkerhetsnämnden vid Barsebäcks kärnkraftverk
- 16 Lunds kommun
- 17 Länsstyrelsen i Hallands län
- 18 Länsstyrelsen i Kalmar län
- 19 Länsstyrelsen i Skåne län

- 20 Länsstyrelsen i Södermanlands län
- 21 Länsstyrelsen i Uppsala län
- 22 Länsstyrelsen i Västmanlands län
- 23 Länsstyrelsen i Västra Götalands län
- 24 Marks kommun
- 25 Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG
- 26 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- 27 Naturskyddsföreningen
- 28 Norrtälje kommun
- 29 Nyköpings kommun
- 30 OKG Aktiebolag
- 31 Oskarshamns kommun
- 32 Ringhals AB
- 33 Studsvik Nuclear AB
- 34 Svensk Kärnbränslehantering AB
- 35 Sveriges Kärntekniska Sällskap
- 36 Tierps Kommun
- 37 Varbergs kommun
- 38 Västerviks kommun
- 39 Västerås kommun
- 40 Westinghouse Electric Sweden AB
- 41 Women in Nuclear Sverige
- 42 Östhammars kommun

Remissvaren ska ha kommit in till Miljödepartementet **senast den 31 oktober 2022**. Svaren bör lämnas per e-post till m.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till m.ke@regeringskansliet.se. Ange diarienummer M2022/01177 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven

enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i promemorian. Frågor under remisstiden besvaras av Karin Liljequist, tel. 08-4058929, e-post: karin.liljequist@regeringskansliet.se

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Promemorian kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria [Svara på remiss \(SB PM 2021:1\)](#). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Charlotta Fred
Departementsråd